

Hans Majestæt Kongen, og at det kun gjaldt om, at Krigsministeriet ikke havde Noget derimod; Stemningen i Kjøbenhavn var overordentligt stærkt bevæget, man fandt det rigtigt, at en saadan Proklamation blev udstedt, og derfor udkom den i denne Form. Jeg hoaber, at Hans Majestæt vil skænke os sin Tilgivelse for, at Sagen er gaaet til, som den er. Min Kontrafsignatur paa en Proklamation til Armeen er naturligtvis aldeles uberettiget; jeg havde tænkt mig i det Dieblif, da jeg telegraferede til Krigsministeren, at Proklamationen skulde udkomme uden nogen Kontrafsignatur, eller i Fald den skulde udkomme med Kontrafsignatur, at det da kun kunde være med Krigsministerens; men i begge Tilfælde fandt jeg, det var rigtigt, at Proklamationens Indhold blev bifaldet af Krigsministeren. Mine Herrer! naar Stemningen er saa bevæget, og naar Tølelsen er i saa stærk Ophidselse som i disse Diebliffe, hvorom her er Tale, da er det naturligt, at noget Saadant kan indtræde, og navnlig kan Telegrafens let foranledige slige Misforstaaelser, da de telegrafiske Beretninger altid maa være forfattede. Jeg behøver ikke her at tilføie, at jeg har den meest uindskrænkede Høiagtelse og den meest ubetingede Tillid til min Kollega Krigsministeren; jeg har den fuldstændigste Tillid til hans Mening i alle militære Spørgsmaal, og jeg kan ikke tænke mig, at der kunde være noget saadant Spørgsmaal, hvoraf han skulde gjøre sin Tilværelse i Ministeriet afhængig, uden at ogsaa jeg maatte gjøre det samme. Jeg har havt Leilighed til at see hele den Arbeidsdygtighed, som af ham er udviist, selv under Sygdomstilfælde, og jeg har seet, hvad man lærer at sætte Pris paa, den Rolighed og Koldblodighed, som han har viist under Omstændigheder, som ellers let kunne bringe Mænd ud af Fatning og gjøre dem famlende. Begivenhederne om Søndagen kjende De mine Herrer; en af de sidste Handlinger, jeg foretog, var mine Meddelelser til Rigsdagen; denne Meddelelse er, hvad jeg før udtalte, en Fuldstændiggjørelse deraf, som jeg har anseet for nødvendig, da

jeg har seet, at Proklamationen er bleven benyttet til at lede Tanken hen i den Retning, at Ophavsmændene til den muligvis kunde staae i en nærmere eller fjernere Forbindelse med Beslutningen om at opgive Dannevirkestillingen. Jeg tilstaaer, at de otte Dage, hvori jeg var borte, vare fulde af ikke saa Anstrængelser, og at jeg med Bevidstheden om i enhver Henseende at have fuldbyrdet min Pligt lagde mig til Hvile i mit Hjem; det var imidlertid kun saa Timers usforstyrret Hvile, der blev mig tildeel; jeg blev vækket med høie Raab — jeg veed ikke, om det var et „Leve“ eller „Døe“, men dertil føiet „Landsforvæderen“ og mit Navn, og „til Helvede med den sorte Sjæl“, og andre lignende mindre smigrende og behagelige Udraab for en Mand, der vidste at have gjort sin Pligt. Jeg kunde imidlertid ikke vrides over disse Udraab; jeg vidste, at det, som laa paa Dunden af det Altsammen var den smertelige Tølelse over, at det Værn, man havde anseet for saa stærkt, var falden; jeg vidste, at disse Tølelser under andre Forhold og Omstændigheder vilde vise sig i opoffrende og virksom Fædrelandskjærlighed, hvad enten i Hæren eller her hjemme. Derimod kan jeg ikke nægte, at jeg ikke kunde tilbageholde en misbilligende Tølelse imod dem, som i denne bevægede Tid optraadte som Ledere af den offentlige Mening; og det fremkalder næsten et Smil hos mig, naar jeg tænker paa deres Udfærd; thi der fremstiller sig for mig Billedet af, at man holder en tændt Runte til en Krudttønde, og da siger: „Spring ikke lille Krudttønde, thi det gjør stor Skade, om Du springer“. De, der ikke ere Ledere af den offentlige Mening, kunne frit hengive sig til deres Tølelser og deres Stemninger, men Lederne maae i bevægede Diebliffe være rolige. Huff paa, at hvis vi ville gaae Fremtiden trostlig imøde, da maae vi ikke lade os forknytte af nogen Modgang; da er det kun ved Udholdenhed, Seighed og Fasthed, at vi kunne sætte vor retfærdige Sag igjennem og see den kronet med Hæder og en heldig Afgjørelse.